

Lausunto Munkvikenissä sijaitsevan pähkinäpensaikon suojelupäätöksestä

Kaupunkikehityslautakunta 24.03.2026 § 30
1080/11.02.05/2025

Valmistelija

Kaupungeingeodeetti Daniel Backman, puh. 040 488 6066
etunimi.sukunimi@parainen.fi
Kaavoituspäällikkö Pasi Hyvärilä, puh. 040 488 5918
etunimi.sukunimi@parainen.fi

ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikkö (nykyinen Lupa- ja valvontavirasto [LVV]) on 18.12.2025 pyytänyt hallintolain 34 §:n mukaista lausuntoa noin 27,4 hehtaarin kokoisen pähkinäpensaikon suojelemisesta Paraisten Munkvikenissä. Aikaa lausunnon antamiselle oli vuoden 2026 tammikuun ajan ja lausunnon tuli koskea alue- ja käyttörajoituksia, joita tuleva suojelupäätös aiheuttaisi kyseiselle alueelle. Kaupunki on pyytänyt lisää aikaa lausunnon antamiseksi asiassa maaliskuun 2026 loppuun asti. Kaupunki ja seurakunta ovat lisäksi varanneet maastokatselmuksen 3.2.2026. Lausunnon antamiselle on myönnetty lisää aikaa 15.4.2026 asti.

3.2.2026 toteutetun maastokatselmuksen jälkeen LVV on lähettänyt uuden ehdotuksen, jossa suojeltava pinta-ala on 26,6 hehtaaria. Osia kerrostalotontista on jätetty pois ja niin sanotulle Karunantielle on jätetty 27 metriä leveä käytävä. Myös tiealueella on pähkinäpensaita, mutta on todettu, ettei tien siirtäminen muualle ole mahdollista maasto-olosuhteiden ja nykyisen rakennuskannan vuoksi.

Suojeltavaksi ehdotettu alue on Munkvikenissä sijaitseva metsäalue, jonka omistaa suurelta osin Paraisten seurakuntayhtymä (seurakunta), mutta osittain myös Paraisten kaupunki. Suojeltavan metsäalueen luontotyyppi on pähkinäpensaikko, joka on luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n mukaan suojeltu. Pähkinäpensaikon määritelmä on alue, joka on luontaisesti syntynyt ja jossa kasvaa vähintään kaksi metriä korkeita tai leveitä pähkinäpensaita yhtenä tai useana lähekkäin sijaitsevana ryhmänä vähintään 20 kappaletta hehtaarilla. Jos määritelmän kriteerit täyttyvät, LVV voi tehdä välittömän suojelupäätöksen, jossa määritellään aluerajaus ja tarpeelliset käyttörajoitukset erityisen luontotyypin säilyttämiseksi. Saman pykälän toisen momentin mukaan ”suojellun luontotyypin esiintymää ei saa hävittää eikä heikentää”.

Tässä tapauksessa ainakin seuraavia toimenpiteitä rajoitettaisiin:

- Rakennelmien, rakennusten tai teiden rakentaminen
- Maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen
- Ojittaminen
- Pähkinäpensaikolle luontaisen kasvillisuuden poistaminen
- Vieraslajien leviäminen
- Moottoriajoneuvolla liikkuminen muutoin kuin alueen luonnonhoitotoimien, kaatuneiden puiden siirron tai polkujen tai tien huollon yhteydessä
- Kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti luontotyypin säilymiseen

Alue on LVV:n selvityksen mukaan laaja ja valtakunnallisesti merkittävä. Pähkinäpensaikon lisäksi metsässä on myös erityisiä sammallajeja. Lajit on kuvattu tarkemmin liitteenä olevassa lausuntopyyntöissä, ja aluerajaukset löytyvät asiakirjan lopusta sen liitteestä 1. LVV:n suojelupäätöksen jälkeen aluerajaus merkitään kiinteistörekisteriin ja alueen suojelu tulee voimaan.

Lausunto

Paraisten kaupunki on ylpeä siitä, että kunnassa on alueita, joiden luontoarvot ovat valtakunnallisesti ainutlaatuisia, ja tämä tulee nostaa esille paremmin tulevaisuudessa. Tällä hetkellä Munkvikenin metsä on tunnettu kaupungissa ja seudulla sen hienoista poluista ja rannoista, ja alue on asukkaiden ahkerassa käytössä. Tämän on voitava jatkaa. Munkvikenissä on ainutlaatuisia arvoja ja pähkinäpensaikoita ja tällaisten alueiden säilyminen tulevaisuudessa on tärkeää.

Siitä huolimatta kaupunki on hyvin yllättynyt menettelytavasta, kun LVV ilmoittaa alueen suojelemisesta keskustelematta kaupungin kanssa maanomistajan ominaisuudessa ja tarkastelematta yhdessä kaavoituksen kanssa kyseisen alueen voimassa olevaa kaavoitustilannetta. Valmistelussa sanotaan, että entinen ELY-keskus on keskustellut pensaikon suojelemisesta maanomistajien kanssa. ELY-keskus ei ole keskustellut asiasta kaupungin kanssa, ilmeisesti kylläkin seurakunnan kanssa, viimeksi useita vuosia sitten. Olematon viestintä johti siihen, että viranomaisiin ei ole huomannut suunnitellun suojelualueen pohjoisosien olevan osittain asemakaavoitettuja asumista varten eikä varsinkaan tielinjausta, joka on olemassa asema-, yleis- ja maakuntakaavatasolla. Lausuntopyyntöissä sanotaan, että Paraisten kaupunki on ilmoittanut alueen kehityskohteeksi vuonna 2026. Tämä ei pidä paikkaansa, alue ei sisälly [vuoden 2026 kaavoitusohjelmaan](#), alue ei ole kaupungin omistuksessa eikä sille ole kehittämissopimusta. Keskustelemalla kaupungin ja maanomistajien kanssa nämä virheet olisivat olleet vältettävissä.

Kun kyseessä on suojelupäätösehdotus taajama-asutuksen läheisyyteen, kaupunki peräänkuuluttaa vähimmäisvaatimuksena keskustelua ja mahdollisuutta suunnitella yhdessä sen sijaan, että tehdään laajoja suojelupäätösehdotuksia. Kunnat laativat asemakaavoituksen yhteydessä laajoja luontoselvityksiä. Kun tällainen prosessi sisältyy kaavoitukseen, alueen luontoarvojen huomioon ottaminen kaavoituksen kautta pitäisi olla sovellettava prosessi kaupunkikeskustojen läheisyydessä sen sijaan, että hyvin laajoja alueita suojeltaisiin muilla tavoin.

Paraisten kaupunki hyväksyy alueen suojelemisen LVV:n maastokatselmuksen jälkeen esittämän muutoksen mukaisesti. Alla on perusteltu, miksi tiealueen jättäminen suojeltavan alueen ulkopuolelle on tärkeää.

Paraisilta on nykyisin vain yksi kiinteä yhteys mantereelle (mt 180, Saaristotie), mikä asettaa kaupungin, sen asukkaat, vierailijat ja elinkeinotoiminnan haavoittuvaan asemaan. Huoltovarmuuden turvaamiseksi tämän yhteyden rinnalla tulisi olla toimiva varayhteys, joka mahdollistaisi myös teollisuuden raskaiden kuljetusten hoitamisen erikoistilanteen aikana. Tätä tarvetta varten on suunniteltu nk. Karunantien linjaus (Parainen-Sauvo/Kemiönsaari -seututie), jonka rakentaminen on turvattu eri tasoissa maankäyttöä ohjaavissa suunnitelmissa jo vuosikymmeniä. Luontotyyppin rajauspäätöksellä ei pidä estää tien toteuttamismahdollisuutta, vaan tielinjauksen alue tulee jättää rajauksen ulkopuolelle.

Karunantien linjaus on osoitettu maakuntakaavassa ja yleiskaavassa ja se on huomioitu myös alueella voimassa olevissa asemakaavoissa. Kyseessä on tärkeä

tieyhteys, jonka tarpeellisuus on viimeksi selvitetty niinkin hiljattain kuin Taajamien maankäytön, palveluiden ja liikenteen vaihemaakuntakaavaa (2018) laadittaessa (Parainen-Kemiönsaari tieverkkosuunnitelman päivittäminen, 2014). Yhteys on esitetty jo Paraisten keskustaseudun edellisessä yleiskaavassa (1995) ja se esitetään nykyisessä, vain muutaman vuoden ikäisessä yleiskaavassa (2022) maakuntakaavassa esitetyn linjauksen mukaisesti ohjeellisena tielinjauksena. ELY-keskus ei ole vastustanut yleiskaavassa esitettyä tielinjausta kaavasta antamissaan lausunnoissa tai viranomaisneuvotteluissa.

Paraisten keskustan tuoreessa yleiskaavassa esitetyt luonnonsuojelualue (SL) ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-10-osa-alue, kts liitekartta) perustuvat ELY-keskukselta saatuun luontotyyppirajausten paikkatietoaineistoon. Tuolloin pähkinäpensaslehdon luontotyyppi oli rajattu siten, ettei se ulottunut ohjeellisen tieyhteyden alueelle kuin hyvin vähäiseltä osin Tinatuoppi-kadulle johtavan polun alueella. Nyt lausuntopyyntössä esitetty suojellun luontotyypin rajausta on paljon laajempi kuin aiemmin ja se ulottuu ohjeellisen tieyhteyden yli Tennbyn asuinalueelle asti.

Maakuntakaavassa Munkvikin, Tennbyn ja Muddaisten eteläosa on osoitettu yhdyskuntarakenteen laajenemisen selvitysalueena, joka on pitkällä aikavälillä tapahtuvalle kehitykselle turvattava alue. Merkinnän tarkoitus on ennakoida kehitystä ja varmistaa, että suunnitellulle ja kestäväälle laajentumiselle on tulevaisuudessakin reserviä. Paraisten keskustan yleiskaavassa on osoitettu maakuntakaavan mukaisesti asumisen reservialueita (A-1/res ja AP/res) Tennbyn-Muddaisten alueelle. Nämä asuinalueet sijaitsevat Karunantien linjauksen läheisyydessä ja liikenneyhteydet näille alueille täytyy pystyä järjestämään tarkoituksenmukaisella tavalla, mihin Karunantien linjaus tarjoaa hyvät mahdollisuudet. Myöskin tähän tulevaisuuden kehitykseen varautumisen vuoksi Karunantien toteutumisen mahdollisuutta ei pidä estää.

Liite

Lausuntopyyntö VARELY/7365/2025
Kuuleminen LVV-U/22178/2026
Ote yleiskaavasta
Ote asemakaavasta

Esittelijä

Kaupungingeodeetti Daniel Backman, puh. 040 488 6066
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunkikehityslautakunta päättää antaa edellä esitetyn lausunnon.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Elinvoimakeskus / I.I., kaupungingeodeetti, kaavoituspäällikkö, johtava ympäristönsuojelutarkastaja, viherpalvelusuunnittelija
